

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Michał Laskowski
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 listopada 2025 r.,
w sprawie **R.K.**

skazanego za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt V Ka 1283/24,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kutnie
z dnia 19 września 2024 r., sygn. akt II K 334/24,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w zakresie orzeczonego
na podstawie art. 44b § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. w punkcie
1. przepadku pojazdu i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.**

Michał Laskowski

Tomasz Artymiuk

Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kutnie wyrokiem z dnia 19 września 2024 r., sygn. akt II K 334/24 uznał oskarżonego R.K. za winnego tego, że:

„w dniu 9 maja 2024 r. około godziny 12.50 na drodze [...] w miejscowości Ś., woj. [...], prowadził w ruchu lądowym samochód marki O. o nr rej.(...), znajdując się w stanie nietrzeźwości przy stężeniu zmierzającym do 0,83 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu”,

tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 1), a na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił jej wykonanie na okres 2 lat (pkt 2).

Tym samym wyrokiem Sąd na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat (pkt 3), a ponadto na podstawie art. 43a § 2 k.k. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości 6000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt 4).

Po rozpoznaniu apelacji Prokuratora Rejonowego w Kutnie, wniesionej na niekorzyść oskarżonego, w której zarzucono obrazę art. 44b § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. poprzez zaniechanie orzeczenia obligatoryjnego przepadku samochodu, którym poruszał się oskarżony, Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt V Ka 1283/24, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 44b § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny przepadku pojazdu mechanicznego w postaci samochodu osobowego marki O. nr rej. (...) (pkt 1), w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymując w mocy (pkt 2).

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go na niekorzyść skazanego w zakresie punktu 1, tj. rozstrzygnięcia o orzeczeniu przepadku pojazdu mechanicznego, zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 44b § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. poprzez orzeczenie na rzecz Skarbu Państwa - w związku ze skazaniem R. K. za popełniony w dniu 9 maja 2024 r. występki kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k. - przepadku pojazdu mechanicznego prowadzonego przez oskarżonego w czasie zdarzenia, w sytuacji

gdy nie stanowił on wyłącznej własności wymienionego, w konsekwencji czego w miejsce przepadku pojazdu mechanicznego powinien zostać orzeczony przepadek jego równowartości”.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zakresie zawartego w pkt 1 rozstrzygnięcia w przedmiocie orzeczenia przepadku pojazdu mechanicznego i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., w związku z czym należało ją uwzględnić na posiedzeniu.

Zgodnie z art. 44b § 1 k.k. w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym. Jednym z przypadków, w których sąd zobowiązany jest do orzeczenia przepadku, jest popełnienie przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. lub art. 178a § 4 k.k., chyba że zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. była niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo nie prowadziła do takiego stężenia (art. 178a § 5 k.k.).

W przedmiotowej sprawie R.K. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., a zawartość alkoholu w jego organizmie zmierzała do 0,83 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu (nie była zatem niższa niż 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu). Rzecz jednak w tym, że wykluczone jest orzeczenie przepadku pojazdu, jeśli w czasie popełnienia przestępstwa pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy. Art. 44b § 2 k.k. *in principio* stanowi, że wówczas orzeka się wobec skazanego przepadek równowartości pojazdu.

Z akt przedmiotowej sprawy wynika, że samochód osobowy marki O. o nr. rej. {...}, którym poruszał się skazany w stanie nietrzeźwości, stanowił współwłasność skazanego oraz J.K. Dane w tym zakresie zawiera zarówno notatka urzędowa sporządzona w dniu 9 maja 2024 r. przez funkcjonariusza Policji (k. 1 akt), jak i informacja z dnia 31 lutego 2025 r. pochodząca ze Starostwa Powiatowego w S. i przekazana Sądowi Rejonowemu w Kutnie (k. 89 akt). W informacji tej wskazano również, że: „nie zarejestrowano żadnego zgłoszenia przeniesienia prawa własności pojazdu”.

Powyższe dokumenty stanowią zatem podstawę by twierdzić, że pojazd nie był wyłączną własnością skazanego. W takim przypadku orzeczenie jego przepadku nie było możliwe. Uchybienie to miało istotny wpływ na treść orzeczenia, bowiem wskutek zaniechania wyjaśnienia opisanych wyżej istotnych okoliczności sprawy, doszło do orzeczenia przepadku pojazdu, co w wypadku ustalenia, że pozostawał on we współwłasności małżeńskiej, było postąpieniem z pokrzywdzeniem J.K. (zob. np. wyrok SN z dnia 16 czerwca 2025 r., sygn. akt V KK 178/25).

Ustalenie współwłasności pojazdu przez Sąd odwoławczy powinno prowadzić do zastosowania art. 44b § 2 k.k., który dotyczący przepadku równowartości pojazdu. W konsekwencji konieczne było uchylenie wyroku sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi. Sąd ten ponownie rozpoznając sprawę zweryfikuje kwestię własności przedmiotowego pojazdu. W przypadku stwierdzenia współwłasności pojazdu Sąd odwoławczy powinien zastosować art. 44b § 2 k.k., uważając by dolegliwość przepadku nie przekroczyła stopnia winy skazanego (art. 53 § 1 zd. 2 k.k. w zw. z art. 56 k.k.).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Michał Laskowski Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

(WB)

[a.ł]